

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. Š.**, zast. Mgr. Ivo Šotkem, advokátem se sídlem Olomouc, Ostružnická 6, proti žalovanému: **Česká komora architektů**, se sídlem Praha 1, Josefská 34/6, o přezkoumání usnesení dozorčí rady žalovaného ze dne 16. 9. 2008, č. j. DR 2008-17, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2009, č. j. 10 Ca 324/2008 - 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze, jímž bylo žalobci přiznáno osvobození od soudních poplatků a zamítnuta jeho žádost o ustanovení zástupce. Městský soud v Praze vycházel z následujícího skutkového stavu:

Žalobce podal prostřednictvím právního zástupce dne 11. 12. 2008 u Městského soudu v Praze žalobu, v níž se domáhal přezkoumání usnesení dozorčí rady České komory architektů ze dne 16. 9. 2008, č. j. DR 2008-17. Současně s žalobou požádal o osvobození od soudního poplatku za podanou žalobu a o ustanovení zástupce z řad advokátů, neboť s ohledem na složitost věci není schopen vystupovat u soudního řízení samostatně a potřebuje k ochraně svých zájmů odborníka. Navrhl, aby byl zástupcem ustanoven advokát Mgr. Ivo Šotek, který sepsal žalobu a k němuž má důvěru.

K výzvě soudu zaslal žalobce vyplněný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, z něhož vyplynulo, že měl v roce 2007 příjmy ze závislé činnosti ve výši celkem 6240 Kč a příjmy z podnikání celkem 5459 Kč. Jiné příjmy ani majetek větší hodnoty nemá, je svobodný a má vyživovací povinnost k dceři L. Š., nar. v roce 1999.

S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Městský soud v Praze k závěru, že majetkové poměry žalobce odůvodňují osvobození od soudního poplatku. Proto soud osvobození od soudních poplatků výrokem I. napadeného usnesení přiznal. V otázce ustanovení zástupce dospěl soud naopak k závěru, že toto v daném případě k ochraně práv žalobce zapotřebí není. Žaloba, kterou žalobce podal, je sepsána advokátem; k žalobě je současně přiložena plná moc, kterou žalobce tomuto advokátovi udělil a v níž se žalobce výslovně zavázal, že odměnu za provedenou právní pomoc uhradí. Podle soudu je tak zřejmé, že žalobce je zastoupen advokátem na základě plné moci, k tomuto advokátovi má důvěru a sám si ho vybral. Za této situace není podle soudu zapotřebí, aby byl žalobci ustanovován zástupce soudem, neboť ochrana jeho práv by tím nebyla nijak zvýšena. Výrokem II. usnesení proto žádost o ustanovení zástupce zamítl.

Usnesení Městského soudu v Praze napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tj. pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. § 35 odst. 8 podle stěžovatele výslovně řeší případ, kdy předseda senátu ustanoví účastníkovi, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků, na jeho žádost zástupce, jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. Stěžovatel je přesvědčen, že podmínky pro ustanovení zástupce jsou v jeho případě naplněny, neboť u něj jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a to, že potřebuje k ochraně svých zájmů zástupce z řad advokátů, je dáno povahou a složitostí věci. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 25 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) si zástupcem může účastník vždy zvolit advokáta. Advokátu lze udělit pouze plnou moc pro celé řízení (dále jen „procesní plná moc“).

Podle § 28 odst. 1 o. s. ř. udělí účastník zástupci, jež si zvolil, písemně nebo ústně do protokolu procesní plnou moc nebo plnou moc jen pro určité úkony.

Podle § 28 odst. 2 o. s. ř. jsou odvolání plné moci účastníkem nebo její výpověď zástupcem vůči soudu účinné, jakmile mu byly účastníkem nebo zástupcem oznámeny; vůči jiným účastníkům řízení jsou účinné, jakmile jim byly oznámeny soudem.

Podle § 28 odst. 3 o. s. ř. zvolí-li si účastník jiného zástupce, platí, že tím také vypověděl plnou moc dosavadnímu zástupci.

Podle § 28 odst. 6 o. s. ř. nevyplývá-li z plné moci něco jiného, plná moc zaniká dnem právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno řízení, pro něž byla udělena.

Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. může mít účastník v téže věci jen jednoho zástupce. Zástupce musí jednat osobně, nestanoví-li tak zvláštní zákon výslovně jinak.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu usnesením ustanovit zástupce navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv.

Za výchozí pro náležité posouzení věci považuje Nejvyšší správní soud shodně s Městským soudem v Praze zejména tu skutečnost, že stěžovatel byl v době podání žaloby zastoupen advokátem na základě procesní plné moci ve smyslu § 25 odst. 1 o. s. ř. Udělením plné moci tedy vznikl mezi stěžovatelem a jeho právním zástupcem soukromoprávní vztah (srov. § 31 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku; zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii), jehož obsahem je zmocnění advokáta Mgr. Ivo Šotka, sídlem Olomouc, Ostružnická 6, k tomu, aby zastupoval stěžovatele „*ve věci správní žaloby proti rozhodnutí správního orgánu – Dozorčí rady České komory architektů ze dne 16. 9. 2008, čj. DR 2008 – 17a*“. V doložené plné moci se stěžovatel výslovně zavázal „*uhradit odměnu za provedenou právní pomoc dle ustanovení o mimosmluvní odměně dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu), pokud nebude dohodnuto jinak*“.

Dožaduje-li se stěžovatel za této situace jakési „konverze“ zastoupení na základě plné moci na zastoupení na základě ustanovení zástupce soudem, není takový postup dle názoru Nejvyššího správního soudu možný, neboť jej právní úprava fakticky vylučuje.

Předně § 35 odst. 8 s. ř. s. implicitně předpokládá, že ten, komu je zástupce soudem ustanovován, zástupce nemá. Jelikož odvolání plné moci stěžovatelem nebo její výpověď Mgr. Šotkem nebyly soudu oznámeny, je nutno vycházet z toho, že právní vztah předmětnou plnou mocí založený i nadále trvá, a podmínka § 35 odst. 8 tudíž není splněna.

Žádné zákonné ustanovení pak nedává soudu pravomoc jakkoli ingerovat do již existujícího vztahu mezi advokátem a mandantem, resp. – jak se v projednávané věci dožaduje stěžovatel – „nahradit“ udělenou plnou moc usnesením o ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s. Jak vyplývá z § 35 odst. 7 s. ř. s., může mít účastník v téže věci jen jednoho zástupce, a ani ustanovení jiného (dalšího) zástupce soudem tedy nepřipadá v úvahu. Nezbyvá proto než uzavřít, že ustanovení advokáta není za daných okolností možné.

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze netrpí vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán měl ve věci úspěch, žádné náklady mu však v souvislosti s řízením o kasační stížnosti prokazatelně nevznikly. Soud proto

právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. března 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu